

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

15 Extrauagantium multiplex vtilitas consideratur. Ex notitia
praecedentiu[m] extrauagantiu[m] intelliguntur iura de haereticis
loquentia. Per extrauagantes praecedennes errores multi euitantur. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Et hanc sententiam, quam hoc loco explicamus, nominetim & expresse profitetur Bartholomæus Spineus tract. de strigibus cap. 3. vult. pater etiã ex supradictis. ubi vere tenet, quod quamuis extrauagantes editæ aduersus striges siue lamias, (quas ille eo loco refert) dirigantur ad Inquisitores Alemaniam, nihilominus tamen non minus se extendunt ad alios Inquisitores, quã Decretales in corpore iuris ordinata, quantum multæ ad singulares personas diriguntur: & tamen quod per tales iubetur, aut prohibetur, seu quomodolibet ordinatur, pro lege ab omnibus obseruatur, cap. si Romanorum. 19. dist.

Præterea non obstat tertia obiectio de perpetuitate legis: quoniam fateor equidem extrauagantes quandoq; cum conditore interire, at hoc in multis, & præsertim in nostris extrauagantibus locum non habet, quas perpetuo durare satis abunde docuimus in superioribus cum de earum auctoritate differeremus, neq; Ioan. And. aut præcitati indistinctè asserunt, extrauagantes extinguere per mortem conditoris, sed eas seruandas esse, præsertim viuente earum conditore, & ubi non sunt contrariæ iuri communi, & decretis sacrorum conciliorum. 25. q. 2. c. institutionis. c. r. de constit. notatque Ant. in proc. clem. & Franc. Paulinus super extrauagantes Ioan. 2. 2.

Et tamen si temporales essent, & cum conditore interirent, at non propterea sequeretur, non esse leges generales; quoniam dum viueret conditor generaliter omnes obligarent, neque enim pertinet ad essentiam legis quod sit perpetua, hoc enim in potestate legislatoris positum est, vt copiose docet Geminian. cons. 93. incip. Videtur primo, quod ista reseruatio, nihil enim refert ad vniuersitatem legis, quod sit temporalis, cum in hoc voluntas sola conditoris attendatur, vt notatur in c. nobis. de sent. excommunicat. & in clem. 1. de vit. & honest. cle.

Neque sententia Archidiaconi refragatur huic doctrinæ: is enim loquitur secundum id quod sit communiter, nam regulariter quidem leges perpetuæ esse solent, ceterum, vt dixi, extrauagantes nostræ perpetuo viuunt, & loquuntur.

Postremo nihil refert, Principem nõ caue re nominatim, vt extrauagantes generaliter omnes obligent, quoniam communiter leges ita conduntur, ut omnes obligent, & perpetuæ sint, vt paulo antea dicebamus, & nisi contrarium caueat (quod communiter fieri solet) voluisse putandum est. l. si quis donaturus. vbi glossa. ff. de usufru. l. quod si nolit. §. qui assidua. ubi Bald. ff. de ædilit. edict. cum alijs relatis ab Euerardo in loco à solitis.

Non inficior tamen quandoq; solere condi extrauagantem tum in causa hæresis, tũ in alijs, vni soli loco competentem: quia materia de qua ea extrauagans concepta est, in eo

A solo loco forte versatur: ceterum si contingeret similia alibi fieri, tunc ad ea quoque loca extrauagantis dispositio referenda esset.

TERTIA DISPUTATIONIS PARS De vtilitate extrauagantium.

Supereest iam, vt tertium propositæ disputationis caput absoluaus, in quo de vtilitate harum extrauagantium breuiter differendum est.

B Quanta sit extrauagantium vtilitas non oportet multis ostendere, cum res ipsa per se id loquatur apertè. Primum. n. ex notitia extrauagantium melius forte quã ex turbidis & molestis quorundam interpretum cõmentationibus intelligitur vniuersa Pontificum rescripta in titulis de hæreticis comprehensa, nam cum extrauagantes copiosius sint concessa, & ex ipsis quædam in eum finem sint condita, vtque alibi erant in iure communi quandoq; paulo obscurius tradita, per ipsas declaratur, & quasi lumine interpretationis illustrentur, consequitur plane ex hoc capite ingens vtilitas, & studijs Inquisitorum, & ceterorum, qui hæreticis extirpandis, aut iudicando, aut consulendo, aut scribendo dant operam, accedit non parua commoditas; nulum est. n. fere decretum in prædictis titulis de hæreticis comprehensum, quod per aliquam extrauagantem nõ declaratur, ampliatur, aut vberius distinguitur.

C Rursus non modo præfata decreta cõmodius percipiuntur, verum etiã ex notitia extrauagantium facile possumus euitare errores interpretum qui dum obscurè interpretari conantur, ob ignoratas extrauagantes, aut obscuriora docent, aut manifeste falsa tradunt, aut incerta, & dubia persuadere conantur: quod in tã graui causa nusquã fuerat committendum, neminè hic liber in ius vocare, ne videamur studio reprehendendi moueri, aut cuiusquã famam & honorè ledere, quod procul abest sepeq; abfuit a natura nostræ; hoc tũ sit exploratissimũ & certissimũ apud omnes eos, qui tractatus de pœnis hæreticorum, & ordine procedendi contra hæreticos scripserunt, & destituti fuerunt extrauagantium notitia, in insignes quandoq; errores lapsos fuisse, quos facile euitassent, si eis intelligendis diligenter operam (vt oportuit) nauassent.

E Hinc sepe soleo plurimũ commẽdare Nicolauum Emericum, & Zanchinũ seu Ioannem Calderinum, qui in singulis difficultatibus declarandis maiori ex parte nituntur decretis cõtenti in titulis de hæreticis, & extrauagantiũ in hæreticos edictarum sanctionibus hæc. n. docendi ratio in hoc tribunali ceteris præponderat, idq; se facturũ promissit Zanchinus in præmio tractatus sui de hæreticis, vt maiorem operi auctoritatem conciliaret, id quoq; præstitisse Emericum ostendit

15
Extrauagantium
multiplex vtilitas.

in prefatione tertiae partis Dicoctri inquisito-

rum. Postremo illa est non modica utilitas : quae ex noticia extrauagantium proficiscitur : quoniam vniuersa Inquisitorum privilegia & prerogatiuae luculentius in eis quam alibi perspiciuntur ; nichil est enim quod ad amplissimum & latissimum Inquisitorum officium, potestatem, & dignitatem pertineat, quod in his extrauagantibus non sit comprehensum, atque haec sola res vehementer Inquisitores mouere, ardentemque exortare deberet ad assiduum studium, & frequentem extrauagantium lectionem. Paucissime enim mori poterunt in suo officio quaestiones & difficultates, quae uel a parte per extrauagantes non declarentur, aut non inuita consecutione interpretatio ex eis non deducatur.

Agite ergo quicumque sacro inquisitionis officio libere & ingenue iudicando, consulendo, aut scribendo ad extirpandam haereticam prauitatem

A famula u. n. diligenter positaram extrauagantium lectioni nauare operam, eaque nocturna uersare manu (ut ueteri proverbio coninetur) uersare diurna, si ualeatis & honori uestro, & animae conscientiae, ac securitati, & muneri ac oneri uobis commissio consultum esse. Frequenter uobis occurrat laudabilis illa & egregia sententia Quinti Mutii Iure consulti in Seruum Sulpitium tam grauius quam uere prolata: Turpe esse patritio & nobili uiro, ius in quo uersatur, ignorare: se turpius profecto esse uiro Inquisitori, grauiusque & maxime rei profecto, ignorare culpa sua extrauagantium sanctiones, quae nunc optima (nisi fallor) methodo digestae, iussu Reuerendissimorum dominorum Cardinalium Inquisitorum generalium in uniuersa Republica Christiana, in lucem prodent: cum ex earum ignorantia non leuia incommoda, ex noticia uero non mediocres utilitates in rebus fidei oriuntur. Valete.

Romae ex bibliotheca nostra, Galen. Octob. Anno M. D. LXXXIIII.

[Faint, mostly illegible text from the reverse side of the page, appearing as bleed-through or ghosting.]